

עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

קרן הפנסיה עתודות

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 ביוני, 2019

בלתי מבוקרים

עתודות קרו פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

קרו הפנסיה עתודות

דוחות כספיים ביניים ליום 30 ביוני, 2019

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

דף

2

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר

3

דוחות על המצב הכספי

4

דוחות הכנסות והוצאות

5

דוחות על התנועה בקרו הפנסיה

6-13

באורים לדוחות הכספיים ביניים

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לעמיתים של קרן הפנסיה עתודות

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרן הפנסיה עתודות המנוהלת על ידי עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - הקרן), הכולל את הדוח על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2019 ואת הדוחות על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לגבי קרנות פנסיה ותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד (להלן - הנחיות הממונה) ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד - 1964 (להלן-התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 5 ג' בדבר אופן הטיפול וההצגה של כרית הביטחון במאזן האקטוארי של הקרן וזאת עד לקביעת אופן מדידתה, כמו כן, מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7 בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ
קרן הפנסיה עתודות

דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 ביוני		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
203,608	83,513	142,330	רכוש שוטף
218	615	725	מזומנים ושווי מזומנים
103,386	153,978	158,351	חייבים אחרים ויתרות חובה
307,212	238,106	301,406	סיוע ממשלתי ישיר
			סך הכל רכוש שוטף
4,813,930	4,880,486	5,270,977	השקעות
4,159,394	4,202,113	4,514,558	ניירות ערך שאינם סחירים
770,200	825,443	786,559	ניירות ערך סחירים
			פקדונות והלוואות
9,743,524	9,908,042	10,572,094	סך הכל השקעות
10,050,736	10,146,148	10,873,500	סך הכל נכסים
22,340	30,591	5,020	התחייבויות
			זכאים ויתרות זכות
4,129,386	4,085,975	4,613,800	התחייבויות פנסיוניות
6,418,583	6,818,065	6,984,481	זכויות שנצברו:
1,821,512	1,771,483	1,966,096	לפנסיונרים
12,369,481	12,675,523	13,564,377	למבוטחים פעילים
			למבוטחים לא פעילים
1,924,753	2,184,654	2,026,951	זכויות שיצברו בעתיד:
(1,270,418)	(1,366,808)	(1,285,968)	התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול בניכוי:
(424,715)	(486,110)	(457,372)	ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
3,901	11,666	(1,295)	ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן
233,521	343,402	282,316	ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין החישוב החשבונאי בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"
12,603,002	13,018,925	13,846,693	
(1,960,898)	(2,046,717)	(2,050,643)	סיוע ממשלתי ישיר:
10,642,104	10,972,208	11,796,050	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
(613,708)	(856,651)	(927,570)	גרעון אקטוארי *
10,028,396	10,115,557	10,868,480	סך ההתחייבויות הפנסיוניות
10,050,736	10,146,148	10,873,500	סך הכל התחייבויות

19 באוגוסט, 2019

מנשה מאירי
מנהל כספים

שלום בן עיון
מנהל כללי

דורון סט
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים

(* ראה באור 5 ג' הבורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
<u>10,084,296</u>	<u>10,128,070</u>	<u>10,552,043</u>	<u>10,084,296</u>	<u>10,028,396</u>	יתרת הקרן לתחילת השנה
					תוספות לקרן
227,462	48,082	44,790	95,427	91,544	דמי גמולים ממעסיקים, מעובדים ומעצמאיים עודף הכנסות מועבר מדוחות הכנסות והוצאות סך הכל תוספות לקרן
34,603	15,723	350,815	96,637	903,442	
<u>262,065</u>	<u>63,805</u>	<u>395,605</u>	<u>192,064</u>	<u>994,986</u>	
					בניכוי תשלומים לעמיתים ולאחרים
275,143	67,865	74,262	134,291	146,926	תשלומי פנסיה לפנסיונרים פדיונות סך הכל תשלומים לעמיתים
42,822	8,453	4,906	26,512	7,976	
<u>317,965</u>	<u>76,318</u>	<u>79,168</u>	<u>160,803</u>	<u>154,902</u>	
<u>10,028,396</u>	<u>10,115,557</u>	<u>10,868,480</u>	<u>10,115,557</u>	<u>10,868,480</u>	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

באור 1: - כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני, 2019 ולתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים של קרן הפנסיה ליום 31 בדצמבר, 2018 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים

דוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחשבון לגבי קרנות פנסיה ותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב %	המדד הידוע %	
(4.86)	1.20	לששה חודשים שהסתיימו ביום: 30 ביוני, 2019
5.28	0.90	30 ביוני, 2018
(1.82)	1.50	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום: 30 ביוני, 2019
3.87	1.20	30 ביוני, 2018
8.10	1.20	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2018

באור 3 - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים	
ליום 30 ביוני, 2019 (בלתי מבוקר)			
142,330	115,787	26,543	מזומנים ושווי מזומנים
725	725	-	חייבים ויתרות חובה
158,351	148,935	9,416	סיוע ממשלתי ישיר
5,270,977	4,530,457	740,520	ניירות ערך שאינם סחירים
4,514,558	3,831,445	683,113	ניירות ערך סחירים
786,559	688,738	97,821	פקדונות והלוואות
10,873,500	9,316,087	1,557,413	סך הכל נכסים
-	(25,402)	25,402	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
10,873,500	9,290,685	1,582,815	
(5,020)	(4,276)	(744)	התחייבויות שוטפות
10,868,480	9,286,409	1,582,071	
ליום 30 ביוני, 2018 (בלתי מבוקר)			
83,513	59,785	23,728	מזומנים ושווי מזומנים
615	615	-	חייבים ויתרות חובה
153,978	145,010	8,968	סיוע ממשלתי ישיר
4,880,486	4,206,612	673,874	ניירות ערך שאינם סחירים
4,202,113	3,587,575	614,538	ניירות ערך סחירים
825,443	726,854	98,589	פקדונות והלוואות
10,146,148	8,726,451	1,419,697	סך הכל נכסים
-	(33,066)	33,066	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
10,146,148	8,693,385	1,452,763	
(30,591)	(20,809)	(9,782)	התחייבויות שוטפות
10,115,557	8,672,576	1,442,981	
ליום 31 בדצמבר, 2018 (מבוקר)			
203,608	156,704	46,904	מזומנים ושווי מזומנים
218	218	-	חייבים ויתרות חובה
103,386	97,250	6,136	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
4,813,930	4,147,692	666,238	ניירות ערך שאינם סחירים
4,159,394	3,541,261	618,133	ניירות ערך סחירים
770,200	672,643	97,557	פיקדונות והלוואות
10,050,736	8,615,768	1,434,968	סך הכל נכסים
-	(16,979)	16,979	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
10,050,736	8,598,789	1,451,947	
(22,340)	(19,332)	(3,008)	התחייבויות שוטפות
10,028,396	8,579,457	1,448,939	

באור 3 - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים
4,613,800	4,200,577	413,223
6,984,481	5,821,846	1,162,635
1,966,096	1,639,123	326,973
<u>13,564,377</u>	<u>11,661,546</u>	<u>1,902,831</u>
2,026,951	1,639,573	387,378
(1,285,968)	(1,013,933)	(272,035)
(457,372)	(351,825)	(105,547)
(1,295)	4,158	(5,453)
<u>282,316</u>	<u>277,973</u>	<u>4,343</u>
<u>13,846,693</u>	<u>11,939,519</u>	<u>1,907,174</u>
(2,050,643)	(1,904,253)	(146,390)
11,796,050	10,035,266	1,760,784
(927,570)	(748,858)	(178,712)
10,868,480	9,286,408	1,582,072
5,020	4,276	744
<u>10,873,500</u>	<u>9,290,684</u>	<u>1,582,816</u>
4,085,975	3,741,441	344,534
6,818,065	5,706,387	1,111,678
1,771,483	1,480,532	290,951
<u>12,675,523</u>	<u>10,928,360</u>	<u>1,747,163</u>
2,184,654	1,767,062	417,592
(1,366,808)	(1,074,900)	(291,908)
(486,110)	(366,028)	(120,082)
11,666	9,373	2,293
<u>13,018,925</u>	<u>11,263,867</u>	<u>1,755,058</u>
(2,046,717)	(1,896,698)	(150,019)
10,972,208	9,367,169	1,605,039
(856,651)	(694,593)	(162,058)
10,115,557	8,672,576	1,442,981
30,591	20,809	9,782
<u>10,146,148</u>	<u>8,693,385</u>	<u>1,452,763</u>

ליום 30 ביוני, 2019 (בלתי מבוקר)
זכויות שנצברו:

לפנסיונרים
למבוטחים פעילים
למבוטחים לא פעילים

זכויות שיצברו בעתיד:
התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל
בקרן בעתיד
בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל
בקרן בעתיד
ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח
מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש
ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב
האקטוארי לבין החישוב החשבונאי בהתאמת
שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"

סיוע ממשלתי ישיר:
ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות
מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

גירעון אקטוארי (*
סך הכל התחייבויות פנסיוניות
זכאים ויתרות זכות

ליום 30 ביוני, 2018 (בלתי מבוקר)
זכויות שנצברו:

לפנסיונרים
למבוטחים פעילים
למבוטחים לא פעילים

זכויות שיצברו בעתיד:
התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל
בקרן בעתיד
בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל
בקרן בעתיד
ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות
מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש
ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב
האקטוארי לבין החישוב החשבונאי בהתאמת
שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"

סיוע ממשלתי ישיר:
ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות
מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

גירעון אקטוארי
סך הכל התחייבויות פנסיוניות
זכאים ויתרות זכות

(* ראה באור 5 ג' ו-5 ב')

באור 3 - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים
4,129,386	3,755,761	373,625
6,418,583	5,371,453	1,047,130
1,821,512	1,524,975	296,537
<u>12,369,481</u>	<u>10,652,189</u>	<u>1,717,292</u>
1,924,753	1,549,490	375,263
(1,270,418)	(996,701)	(273,717)
(424,715)	(323,959)	(100,756)
3,901	3,156	745
<u>233,521</u>	<u>231,986</u>	<u>1,535</u>
12,603,002	10,884,175	1,718,827
(1,960,898)	(1,816,759)	(144,139)
10,642,104	9,067,416	1,574,688
(613,708)	(487,959)	(125,749)
10,028,396	8,579,457	1,448,939
22,340	19,332	3,008
<u>10,050,736</u>	<u>8,598,789</u>	<u>1,451,947</u>

ליום 31 בדצמבר, 2018 (מבוקר)

זכויות שנצברו:

לפנסיונרים

למבוטחים פעילים

למבוטחים לא פעילים

זכויות שייצברו בעתיד:

התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן

צפוייה לרכוש לאחר מועד המאזן

ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין החישוב

החשבונאי בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון" ו"ערד"

סיוע ממשלתי ישיר:

ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות

מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

גירעון אקטוארי *

סך-הכל התחייבויות פנסיוניות

זכאים ויתרות זכות

(* ראה ביאור ג' ו-5 ב')

באור 4 - התחייבויות פנסיוניות

א. חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות נערך על-ידי האקטואר הממונה של הקרן מר אלן פפרמן. החישוב בוצע באופן עקבי לחישוב ליום 31 בדצמבר, 2018. נתוני ההתחייבות הפנסיונית תואמים את החישוב האקטוארי.

ב. לאחר תאריך המאזן, ביום 16 ביולי, 2019 פרסמה רשות שוק ההון טיוטת הוראות בדבר - "תיקון הוראות החוזר המאוחד - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה" (להלן - טיוטת ההוראות). חברות מנהלות של קרנות פנסיה, הפועלות במתכונת של ביטוח הדדי, נדרשות לחשב מעת לעת את המאזן האקטוארי של הקרנות שבניהולן, ולקבוע בהתאם את המקדמים הכלולים בתקנונים שלהן. בחישוב כאמור, על החברות המנהלות להניח הנחות שעל בסיסן יחושבו מאזן אקטוארי ומקדמים של הקרנות. טיוטת ההוראות נועדה לעדכן את הוראות פרק 1 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד לעניין מדידה, הון וניהול נכסים והתחייבויות, והן מפרטות הנחות ברירת מחדל מעודכנות שעל בסיסן ייחשבו חברות הביטוח וחברות המנהלות חישובים אלו. הפירוט המלא באשר לאופן בו חושבו הנחות ברירת המחדל המעודכנות, מפורט ב"נייר עמדה - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה" אשר פורסם בד בבד עם טיוטת ההוראות. עיקרי השינויים העולים מטיוטת ההוראות הינם במקדמי ההמרה ובעדכון מודל שיפורי התמותה. בשלב זה בוחנת החברה את השפעת טיוטת ההוראות, אך אין ביכולתה להעריך את השפעתן על הקרן.

באור 5 - גרעון אקטוארי
א. להלן התנועה בגרעון אקטוארי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
(965,805)	(1,190,111)	(961,896)	(965,805)	(613,708)
(28,582)	(3,785)	1,708	(83,973)	(90,811)
566,289	399,227	(216,601)	252,052	(857,368)
1,147	37,910	(3,589)	36,681	6,500
(186,757)	(99,892)	252,808	(95,606)	627,817
(613,708)	(856,651)	(927,570)	(856,651)	(927,570)

גרעון אקטוארי לתחילת התקופה
חלוקת עודף אקטוארי לתחילת השנה בגין
זכויות צבורות (*
השפעת השינויים שחלו בהנחות ששימשו
ההתחייבויות לתאריך הדיווח (ראה 1 להלן)
גרעון בגין דמי גמולים עתידיים
השפעות שוטפות, נטו (ראה 2 להלן)
גרעון אקטוארי לסוף התקופה

(* חלוקת העודף מותנית באישור הממונה על רשות שוק ההון.)

1. פירוט השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות הפנסיוניות לתאריך המאזן לעומת ההנחות ששימשו לחישוב תקופה קודמת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
566,289	399,227	(216,601)	252,052	(857,368)

שינוי בעקום הריבית

2. פירוט השפעות שוטפות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2019	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
(22,834)	8,208	10,818	(2,343)	4,268
(69,385)	(120,448)	306,620	(97,036)	631,004
(66,283)	-	949	-	949
(28,255)	12,348	(65,579)	3,773	(8,404)
(186,757)	(99,892)	252,808	(95,606)	627,817

מקרי מוות בפועל גבוה (נמוך) מהצפוי
תשואה בפועל גבוהה (נמוכה) מהתשואה
החזויה
עדכון חישוב דמי הפחתה בגין כרית
הביטחון
אחרות
סך הכל השפעות שוטפות

באור 5 - גרעון אקטוארי (המשך)

ב. כרית ביטחון

על מנת להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות שבהסדר מפני תנודתיות בתשואות ובהתאם להמלצות ועדת "ברנע" מחודש אוגוסט 2011 לפיהן כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גרעון הקרנות הוותיקות שבהסדר, הנובע מירידה בעקום הריבית על פיו מחושבות התחייבויות הקרן לעמיתה, הוענקה כרית הביטחון לקרנות הוותיקות שבהסדר בלבד. בעקבות עתירה לבג"ץ שהוגשה באפריל 2011 על ידי הקרן ועותרים נוספים כנגד שר האוצר ואח', בטענה לאפליית הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר ("הקרנות הוותיקות"), התנהל משא ומתן בין החברות המנהלות של הקרנות הוותיקות לבין הממונה. ביולי 2012 הודיע משרד האוצר כי בכוונתו להוביל שינוי חקיקה במסגרתו תינתן כרית ביטחון לקרנות הוותיקות, בסכום כולל של 2.5 מיליארד ש"ח בכפוף לתנאים שנקבעו על ידו, וביניהם תיקון תקנוני הקרנות באופן בו תבוצע הפחתת זכויות. הממונה על רשות שוק ההון והממונה על אגף התקציבים באוצר לאחר מו"מ ממושך, אישרו את המתאר להחלת כרית הביטחון במכתב מיום 2 ביולי 2012. בהתאם כתנאי להכללתה במסגרת כרית הביטחון לקרנות הוותיקות, תוקן בשנת 2012 תקנון הקרן. התיקון נכנס לתוקף בשנת 2013 והחברה פעלה וממשיכה לפעול בהתאם למתווה שאושר במכתבם של ראש אגף התקציבים באוצר וראש רשות שוק ההון מיום 2 ביולי, 2012. בחודש ינואר 2017 עבר בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, ס"ח 342, (להלן: "חוק הכרית") במסגרתו עוגנה בחקיקה ראשית כרית הביטחון האמורה לעיל.

ג. גרעון אקטוארי במהלך תקופת הדוח

נכון ליום 30 ביוני, 2019 לקרן גרעון אקטוארי, נטו בגין זכויות צבורות לכלל עמיתי הקרן בגובה של כ- 624 מיליוני ש"ח (לעומת גרעון בסך של כ-390 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2018).

שיעור הגרעון של העמיתים הוותיקים, עמיתי הביניים וחלק מקבוצות העמיתים עולה על 5% מסך ההתחייבות הצבורה של הקבוצות כאמור. הגרעון האמור, נובע בעיקרו כתוצאה מירידת עקום הריבית אשר על פיו מחושבות התחייבויות הקרן לעמיתה. על פי כללי הקרן, על הקרן לבצע – בכפוף לאמור בפסקה הבאה - בסוף שנת 2019 איזון אקטוארי לאותם עמיתים או קבוצות אשר בהם עולה שיעור הגרעון על 5% מסך ההתחייבות הצבורה המיוחסת לכל אחת מהם ו/או במקרה בו שיעור הגרעון בשלוש השנים האחרונות ברציפות עלה על 3%.

בהתאם להערכת אקטואר הקרן, השווי ההוגן של כרית הביטחון מחושב עפ"י שוויה העתידי במועד אזילת ההון מהוון בווקטור הריבית ליום 30 ביוני, 2019 הינו כ-1.7 מיליארד ש"ח.

בהמשך לאמור לעיל ובהמשך לאמור בסעיף ב' לעיל בקשר עם הסדר כרית הביטחון, יצוין כי לאור הסדר כרית הביטחון וכניסתו לתוקף של חוק הכרית, ייתכן ולא יהיה צורך בביצוע האיזון האקטוארי האמור לעיל או שהיקף האיזון האקטוארי יפחת וזאת מהטעם שכרית הביטחון מיועדת לכיסוי גירעון שמקורו בירידת עקום הריבית.

הקרן, בשיתוף עם אקטואר הקרן ויועצים חיצוניים, בוחנת את האופן בו עליה לרשום בספריה את כרית הביטחון, דבר שעשוי להשליך על היקפי כיסוי הגרעון לעמיתים ולקבוצות עמיתים בקרן. במסגרת בחינה זו מתברר כי קיימות סוגיות מהותיות שנוגעות לאופן הרישום ואשר החוק בנוסחו הנוכחי מותיר עמומות באופן שאינו מאפשר בשלב זה ועד לבירור הדברים, רישום מדויק של כרית הביטחון בדוחות הכספיים של הקרן. לאור אי וודאות זו, לא נרשמה כרית הביטחון בדוחות הכספיים ביניים של הקרן ליום 30 ביוני, 2019.

בתקופה שלאחר מועד הדיווח ועד סמוך למועד פרסומו חלה ירידה ניכרת בעקום הריבית חסרת הסיכון, דבר הצפוי להביא להגדלה נוספת של התחייבויות הקרן לעמיתה. גירעון זה עתיד להיות מכוסה, בכולו או חלקו, באמצעות שימוש בכרית הביטחון.

באור 6 - דמי ניהול לחברה המנהלת

- א. הקרן מנוהלת על ידי החברה המנהלת אשר על-פי ההסכם היא המנהלת הבלעדית של עסקי הקרן תמורת דמי ניהול שנתיים בשעורים המפורטים להלן:
1. בגין עמיתים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 בדצמבר, 1994:

פנסיה זיקנה (יסוד)	פנסיה מקיפה	סכום המורכב משלושת אלה:
שיעור שלא יעלה על 4% שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 3% שיעור שלא יעלה על 2% שיעור שלא יעלה על 0.5%	מהתשלומים לקרן (דמי גמולים) מהתשלומים של הקרן לעמיתה מיתרת הנכסים בקרן
2. בגין עמיתים שהצטרפו לקרן בתקופה ינואר עד מרס, 1995:		

פנסיה זיקנה (יסוד)	פנסיה מקיפה	סכום המורכב משני אלה:
שיעור שלא יעלה על 4% שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 6% שיעור שלא יעלה על 2%	מהתשלומים לקרן (דמי גמולים) מהתשלומים של הקרן לעמיתה

ב. להלן הרכב דמי הניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		הוצאות דמי ניהול לחברה המנהלת: מדמי גמולים מתשלומים מצבירה
	2018	2019	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
7,774	1,914	2,096	3,748	3,594	
7,575	1,713	1,956	3,716	3,917	
27,486	5,932	7,579	12,877	15,089	
42,835	9,559	11,631	20,341	22,600	

באור 7 - התחייבויות תלויות

החברה מפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון האמון על פעילות הגופים המוסדיים הפועלים בשוק ההון בישראל ("הממונה"). החברה פועלת לניהול קרן הפנסיה בהתאם להוראות הדין הרלבנטיות לפעילותה. בהתאם לסמכויות הממונה, חשופה החברה, מעת לעת, להליכי ביקורת ואכיפה מנהלית מטעמו של הממונה. כמו כן, מתוקף היות החברה, חברה לניהול קרן פנסיה ותיקה הפועלת לניהול נכסי עמיתי קרן הפנסיה בנאמנות עבורם, חשופה החברה לטענות עמיתים ובכלל זה לתובענות ייצוגיות בעניינים הנובעים מהוראות הדין לפיהם פועלת החברה.

א. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, מטיל על הקרן התחייבות כלפי העובדים אם המעסיק פיגר בתשלומיו, אלא אם כן נקטה הקרן בכל ההליכים הקבועים בחוק.

ב. בהתאם להוראת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים (להלן- חוזר הטיוב), החברה סיימה תהליך של יישום טיוב הפערים בהתאם לסקר הפערים ותוכנית העבודה שאושרה. בנוסף, בהמשך להוראת חוזר הטיוב, החברה ממשיכה לטפל בפערי טיוב נוספים ומבצעת תהליכי טיוב שוטפים וכוללת בדוחותיה הכספיים הפרשות במידת הצורך. החברה אינה יכולה להעריך ולכמת בשלב זה את השלכות הליכי הטיוב האמורים ולא ניתן אף לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהם בקשר עם הפעילויות בתחומים אלו, אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.

ג. נכון לתאריך הדיווח הקרן התחייבה להשקיע בקרנות השקעה סך של 287,458 אלפי ש"ח.

ד. בהמשך לפניית עמית חבר בקבוצה לפיקוח על הביטוח ולדיונים שהתקיימו בין החברה המנהלת לבין הפיקוח על הביטוח בדבר מעמד מיופי הכוח בקבוצות וזכויות חברי הקבוצה כלפי הקרן, ביום 9 באפריל, 2017 הגישה הקבוצה האמורה תביעה משפטית כנגד אותו עמית, החבר בה. במסגרת הליך משפטי זה, שהקרן צורפה כצד לו, עשויה הסוגיה האמורה לעלות לדיון. החברה המנהלת אינה יכולה להעריך את השלכות האמור על הקרן והחברה המנהלת.

ה. כנגד החברה הוגשה תביעה, במהלך פעילותה הרגילה, בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב במסגרתה תבע יורש של עמית שנפטר (להלן: 'המנוח') את כספי פיצויי הפיטורים אשר הופקדו על שם המנוח בקרן הפנסיה עתודות (להלן: 'החברה'). התביעה הוגשה כנגד החברה, מעסיקתו של המנוח והקיבוץ עליו נמנה המנוח כחבר. בנוסף, הוגשה באותו עניין תביעה נוספת, בבית משפט השלום בתל אביב של הקיבוץ כנגד היורש, מעסיקתו של המנוח, החברה והראל קופות גמל. תביעת הקיבוץ עסקה בטענת הקיבוץ לפיה הוא זכאי למלוא הכספים שהופקדו על שמו של המנוח. החברה הגישה כתבי הגנה ובתביעת הקיבוץ הוגשה גם הודעת צד ג' כנגד היורש.

בין היורש, המעסיקה והקיבוץ התנהל הליך גישור והצדדים הגיעו להסדר, אשר קיבל תוקף של פסק דין ביום 13 במאי, 2019, לפיו הכספים בחברה ישוחררו במלואם ליורש, ומתוך כספים אלו יועבר לקיבוץ סך של 100,000 ש"ח. הסדר זה סיים את מלוא המחלוקות, והתביעות כנגד החברה סולקו על הסף ללא צו להוצאות.

ו. לאחר תאריך המאזן, ביום ה-29 ביולי, 2019 התקבלה במשרדי החברה בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בטענה כי הגם שהשתת הוצאות ישירות על עמיתים אגב ניהול השקעות תואמת את הוראות הדין ומותרת על פיהן, היעדר הוראה מפורשת בתקנון החברה הקובעת כן אינו מאפשר לחברה להשית הוצאות אלו על עמיתי קרן הפנסיה שבניהולה בהיעדר הוראה ספציפית בתקנונה. התובע מבקש לחייב את הקרן להשיב את סכומי ההוצאות הישירות. סכום התביעה הייצוגית, הועמד, על בסיס הערכת התובע, על סך של כ-41 מיליוני ש"ח. בשלב מקדמי זה, לומדת החברה את הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית.

ז. במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה על רשות שוק ההון בנושא זכויות עמיתים. לאחר תאריך המאזן, ביום ה-7 באוגוסט, 2019 התקבלה בחברה טיוטת דוח הביקורת לתגובת החברה עד ליום 26 בספטמבר, 2019. טיוטת דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, החברה לומדת את טיוטת הדוח ותיערך להגשת תגובתה לממצאי טיוטת דוח הביקורת עד למועד שנקבע.

כמו כן, ביום ה-7 באוגוסט, 2019 התקבל בחברה מכתב מאת הממונה ובו, בשים לב לטיוטת דוח הביקורת שנשלחה, הוראה מיידית בדבר שינוי אופן תשלום לעמיתים בעת משיכת כספים. עוד נכתב כי באפשרות החברה להגיש את הערותיה והשגותיה עד ליום ה-29 באוגוסט, 2019.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים החברה מגבשת את המענה לטענות האמורות ותפעל להגשת תגובה מטעמה עד למועד שנקבע.